

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 08, 2020

Nummer 8, 2020

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:748](#) 17-04-2020

In cassatie zijn in deze zaak de vragen aan de orde of het hof, gezien het door de Hoge Raad gehanteerde juridische kader over de terughoudendheid van de rechter bij een verlaging van de alimentatie met terugwerkende kracht, niet is uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting en/of zijn oordeel voldoende heeft gemotiveerd.

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:2818](#) 07-04-2020

Echtscheiding; partneralimentatie. Verwijtbaar inkomensverlies, niet voor herstel vatbaar. Houdt de man bij betaling partneralimentatie nog net genoeg over? Volgens de berekening van het hof wel.

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:2755](#) 31-03-2020

De moeder die geen gezag meer heeft over het kind, is geen belanghebbende bij de opheffing van de ondertoezichtstelling. De ondertoezichtstelling was niet specifiek gericht op de effectuering van haar recht op family life met het kind.

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:1091](#) 26-03-2020

Partneralimentatie; geen behoefte van de vrouw leidt tot nihilstelling.

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:1003](#) 19-03-2020

Procesrecht. Vrouw verzoekt in hoger beroep om voorlopige voorzieningen inzake partneralimentatie. Zij had dat eerder ook al twee keer gedaan, maar daarover zijn toen geen inhoudelijke beslissingen gegeven. De eerste keer niet vanwege het ontbreken van inkomensgegevens, de tweede keer (bij het hof) niet, omdat het om een verkapt hoger beroep ging. Kan de vrouw voor de derde keer om voorlopige voorzieningen inzake de partneralimentatie verzoeken? Volgens het hof wel. De eerste twee beslissingen waren niet van inhoudelijke aard, maar louter procesrechtelijk.

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2020:1512](#) 16-04-2020

Echtscheiding. Kinder- en partneralimentatie. De man heeft familievermogen geschonken gekregen van ongeveer vier miljoen euro. Dat vermogen is onder bewind gesteld van zijn ouders met als doel het kapitaal binnen de familie te houden. De

rechtbank is van oordeel dat voor de bepaling van de draagkracht van de man rekening moet worden gehouden met een fictief bedrag aan inkomsten c.q. waardestijging uit het onder bewind gestelde vermogen. Dat de man niet kan beschikken over het vermogen of inkomsten daaruit acht de rechtbank niet beslissend.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:3468 14-04-2020

Echtscheiding. De burgerlijke echtscheiding betekent niet dat ook het islamitische huwelijk dat de man en de vrouw in Nederland gesloten hebben, wordt ontbonden. De vrouw verzoekt bij wijze van nevenvoorziening veroordeling van de man tot medewerking aan de beëindiging van het islamitische huwelijk. De rechtbank wijst het verzoek toe. Het verzoek tot betaling van de bruidsgave, ook als nevenvoorziening verzocht, wijst de rechtbank af.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:3236 09-04-2020

Ondertoezichtstelling en machtiging uithuisplaatsing. Problemen tijdens het telefonisch horen. Telefonisch horen afgebroken. Schriftelijke uitspraak.

Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2020:2204 07-04-2020

Verzoek tot ontkenning van het vaderschap en verbetering geboorteakte wordt niet-ontvankelijk verklaard, omdat het buitenlandse huwelijk niet is erkend. Ten tijde van het aangaan van dat huwelijk was de moeder nog minderjarig. Het huwelijk kon toen niet worden erkend in Nederland. Nadien is geen verzoek tot erkenning van het huwelijk gedaan. Er is daarmee geen juridisch vaderschap voor de man ontstaan door geboorte binnen een geldig huwelijk.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2020:3227 31-03-2020

Bevel aan de Raad voor de Kinderbescherming tot het verrichten van onderzoek. De Raad is daartoe gehouden na een verzoek daartoe van de rechter. Het kan niet zo zijn dat, wanneer de ouders zich maar onverzettelijk genoeg opstellen, zij van een Raadsonderzoek gevrijwaard blijven.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:3521 31-03-2020

Ongeboren kinderen onder toezicht gesteld. Afwijzing verzoek van de GI tot machtiging tot uithuisplaatsing van de ogenboren tweeling met onmiddellijke ingang. Toewijzing van zo'n verzoek zou neerkomen op vrijheidsbeneming van de moeder. Artikel 1:265b lid 1 BW biedt daarvoor geen wettelijke basis. Verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming tot machtiging tot uithuisplaatsing met ingang van de geboorte van de tweeling toegewezen.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:14538 23-12-2019

Toewijzing verzoek tot gezamenlijk gezag op grond van artikel 1:253c BW. De vader wordt door de houding van de moeder volledig buiten spel gezet. De vader heeft het recht medeverantwoordelijk te zijn voor de verzorging en opvoeding van de kinderen.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:14583 25-10-2019

Burgerlijke stand. Verzoek tot doorhaling van akte van inschrijving echtscheidingsbeschikking. De rechtbank wijst het verzoek af. Er is geen sprake van een ten onrechte in de registers van de burgerlijke stand voorkomende akte.

Uitspraken zonder ECLI

Europees Hof voor de Rechten van de Mens 14-01-2020

Kinderontvoering. Verordening van de Raad van Europa (EC) nr. 2201/2003 (Brussel IIbis). Haags Kinderontvoeringsverdrag (HKOV). Politieke druk uitgeoefend op rechtbank en kinderschermingsautoriteit. Vertraging veroorzaakt door politieke interventies waardoor ontvoerende ouder in het oneigenlijk gebruik van procedures gefaciliteerd werd. Staat verstrekt gefinancierde rechtsbijstand aan ontvoerende ouder. Artikel 8 EVRM geschonden.

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

In cassatie zijn in deze zaak de vragen aan de orde of het hof, gezien het door de Hoge Raad gehanteerde juridische kader over de terughoudendheid van de rechter bij een verlaging van de alimentatie met terugwerkende kracht, niet is uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting en/of zijn oordeel voldoende heeft gemotiveerd.

In cassatie zijn in deze zaak de vragen aan de orde of het hof, gezien het door de Hoge Raad gehanteerde juridische kader over de terughoudendheid van de rechter bij een verlaging van de alimentatie met terugwerkende kracht, niet is uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting en/of zijn oordeel voldoende heeft gemotiveerd.

De vrouw klaagt in cassatie dat het hof rechtens onjuist, althans ontoereikend gemotiveerd, de partneralimentatie met ingang van 1 augustus 2018 heeft bepaald op € 190 per maand en heeft geoordeeld dat de vrouw in staat moet worden geacht de te veel betaalde partneralimentatie terug te betalen. De vrouw wijst erop dat zij in eerste aanleg in haar verweerschrift heeft aangevoerd dat zij de partneralimentatie heeft aangewend voor vaste lasten en boodschappen, dat zij niet in staat is tot enige terugbetaling aan de man en dat een eventuele wijziging van de partneralimentatie daarom niet met terugwerkende kracht dient in te gaan. Zij betoogt verder dat zij in hoger beroep heeft aangevoerd dat zij een inkomen heeft op bijstandsniveau en dat dit, mede gelet op haar gezondheid, niet meer zal veranderen.

De Hoge Raad overweegt dat volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad met betrekking tot de door de rechter te bepalen ingangsdatum van een (gewijzigde) onderhoudsverplichting de volgende regels gelden:

(i) De rechter die beslist op een verzoek tot wijziging van een eerder vastgestelde bijdrage in het levensonderhoud, zal in het algemeen behoedzaam gebruik moeten maken van zijn bevoegdheid de wijziging te laten ingaan op een vóór zijn uitspraak gelegen datum, met name

indien dit ingrijpende gevolgen kan hebben voor de onderhoudsgerechtigde in verband met een daardoor in het leven geroepen verplichting tot terugbetaling van hetgeen in de daaraan voorafgaande periode in feite is betaald of verhaald.

(ii) Deze behoedzaamheid geldt ook voor de rechter in hoger beroep die met ingang van een vóór zijn uitspraak gelegen datum een zodanige wijziging brengt in de door de rechter in eerste aanleg vastgestelde of gewijzigde bijdrage dat zij kan leiden tot de hiervoor bedoelde ingrijpende gevolgen.

(iii) Deze behoedzaamheid brengt mee dat de rechter naar aanleiding van hetgeen partijen hebben aangevoerd, zal moeten beoordelen of, en in hoeverre, in redelijkheid van de onderhoudsgerechtigde terugbetaling kan worden verlangd van hetgeen in overeenstemming met diens behoefte aan levensonderhoud reeds is uitgegeven, en dat de rechter, indien dit naar zijn oordeel het geval is, van zijn beoordeling rekenschap zal moeten geven in de motivering.

In deze regels (i)-(iii) ligt besloten dat de rechter die een onderhoudsverplichting verlaagt met ingang van een vóór zijn uitspraak gelegen datum, steeds aan de hand van hetgeen ten processe is gebleken, zal moeten beoordelen in hoeverre een daaruit voortvloeiende terugbetalingsverplichting in redelijkheid kan worden aanvaard. Hij is derhalve bij die beoordeling niet afhankelijk van een door de onderhoudsgerechtigde gevoerd, op die terugbetaling betrekking hebbend verweer.

Het hof heeft vastgesteld dat de vrouw behoefte heeft aan een aanvullende bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud van (geïndexeerd naar 2018) € 442,39 per maand. Het hof heeft vervolgens overwogen:

‘5.20 Het hof heeft de draagkracht van de man berekend op een bedrag van € 190,- per maand. De man heeft op 11 juli 2018 hoger beroep ingesteld tegen de bestreden beschikking en verzocht de bijdrage op nihil vast te stellen. De vrouw kon er dus vanaf 11 juli 2018 rekening mee houden dat in hoger beroep een lagere bijdrage zou worden bepaald. Het hof zal dan ook als ingangsdatum voor de gewijzigde bijdrage 1 augustus 2018 hanteren, dat is de eerste dag van de maand volgende op die van de indiening van het hoger beroepschrift. Onvoldoende gesteld of gebleken is dat wanneer van deze ingangsdatum wordt uitgegaan, dit tot zodanig ingrijpende gevolgen voor de vrouw zou leiden dat van haar in redelijkheid geen terugbetaling kan worden verlangd.’

Het oordeel van het hof dat de uit de verlaging van de partneralimentatie voortvloeiende terugbetalingsplicht van de vrouw in redelijkheid kan worden aanvaard, is, in het licht van de stellingen van de vrouw en gelet op de door het hof vastgestelde behoefte van de vrouw

onvoldoende gemotiveerd. Daarbij is in aanmerking te nemen dat het hof de ingangsdatum van de gewijzigde partneralimentatie heeft gesteld op 1 augustus 2018, terwijl de uitspraak van het hof is gedaan op 6 juni 2019, zodat de vrouw een aanzienlijk bedrag aan de man dient terug te betalen. De klacht is dan ook gegrond. De Hoge Raad heeft de beschikking van het daarom vernietigd en het geding naar een ander hof verwezen ter verdere behandeling en beslissing.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-04-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:748

Zaaknummer: 19/03943

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Echtscheiding. Kinder- en partneralimentatie. De man heeft familievermogen geschonken gekregen van ongeveer vier miljoen euro. Dat vermogen is onder bewind gesteld van zijn ouders met als doel het kapitaal binnen de familie te houden. De rechtbank is van oordeel dat voor de bepaling van de draagkracht van de man rekening moet worden gehouden met een fictief bedrag aan inkomsten c.q. waardestijging uit het onder bewind gestelde vermogen. Dat de man niet kan beschikken over het vermogen of inkomsten daaruit acht de rechtbank niet beslissend.

Echtscheiding. Kinder- en partneralimentatie. De man heeft familievermogen geschonken gekregen van ongeveer vier miljoen euro. Dat vermogen is onder bewind gesteld van zijn ouders met als doel het kapitaal binnen de familie te houden. De rechtbank is van oordeel dat voor de bepaling van de draagkracht van de man rekening moet worden gehouden met een fictief bedrag aan inkomsten c.q. waardestijging uit het onder bewind gestelde vermogen. Dat de man niet kan beschikken over het vermogen of inkomsten daaruit acht de rechtbank niet beslissend.

Partijen zijn in 2019 gescheiden. Zij hebben samen een minderjarig kind, geboren in 2015. De zorg- en opvoedingstaken zijn tussen partijen gelijkelijk verdeeld. Er zijn voor het huwelijk huwelijkse voorwaarden opgemaakt die inhouden dat er geen gemeenschap van goederen zal zijn tussen partijen.

Ter zake van de draagkracht van de man voor de kinderalimentatie en de partneralimentatie oordeelt de rechtbank als volgt.

Voor het bepalen van de draagkracht van een ouder wordt allereerst gekeken naar het inkomen van die ouder. Zoals hiervoor overwogen is niet in geschil dat de man een inkomen uit arbeid heeft van € 38.880 bruto per jaar bij tante X. Daarnaast beschikt de man over een zeer groot vermogen. Geschilpunt is of en in hoeverre dit vermogen moet worden meegenomen voor het bepalen van de draagkracht van de man.

Naast de woning in [woonplaats], die een WOZ-waarde heeft van € 1.493.000, is de man ook eigenaar van een aandelen- en obligatieportefeuille met een waarde van bijna € 4.000.000 in 2020. Het fictieve fiscale rendement hierover bedraagt ongeveer € 200.000 per jaar. De rechtbank acht het aannemelijk dat het feitelijk rendement gemiddeld genomen ongeveer evenveel zal zijn. Bij dergelijke hoge vermogens is dit doorgaans het geval, omdat (een deel daarvan) met meer risico belegd pleegt te kunnen worden. Deze aanname is ook recent gecodificeerd met de invoering van het schijventarief in box 3. Verder blijkt dat de aandelen- en obligatieportefeuille sinds de verkrijging daarvan aanzienlijk in waarde is gestegen, corresponderend met het fictieve fiscale rendement. De man heeft gesteld dat hij niet over dit vermogen kan beschikken, omdat het onder bewind is gesteld van zijn ouders. De rechtbank is van oordeel dat, ook al kan de man op dit moment nog niet feitelijk over dit vermogen beschikken, met het inkomen uit dit vermogen rekening moet worden gehouden bij het bepalen van zijn draagkracht. Van de man kan verlangd worden dat hij zich tot zijn ouders wendt om over de aanwas van het onder bewind gestelde vermogen of over een deel van dat vermogen te kunnen beschikken, om te kunnen voldoen aan zijn wettelijke onderhoudsverplichting. Indien de ouders van de man hieraan geen medewerking willen verlenen, kan de man zich tot de kantonrechter of de voorzieningenrechter wenden. Dit heeft de man in het verleden ook met succes gedaan voor de verplichte belastingaanslagen in box 3 over dit vermogen. De rechtbank heeft geen reden om aan te nemen dat dat dit keer niet succesvol zal zijn, omdat het ook hier gaat om het kunnen voldoen aan een wettelijke verplichting.

De man heeft gesteld dat het doel van het bewind is het kapitaal in de familie van de man te behouden. Hij heeft verder gesteld dat het onder bewind gestelde vermogen moet worden gezien als een voorschot op zijn erfenis en dat de daarmee gemoeide schenking destijds in België nog belastingvrij kon worden gedaan. De rechtbank heeft geen reden daaraan te twijfelen, maar dit levert geen grond op anders te oordelen. Het is duidelijk dat de schenking destijds in het kader van estate planning, mede teneinde toekomstige erfbelasting te ontwijken, aan de man is gedaan. Het opzetten van een dergelijke constructie mag dan fiscale voordelen hebben, in sommige situaties kan dat ook nadelig uitpakken. Het gevolg van de schenking is dat de betreffende aandelen- en obligatieportefeuille van het vermogen van zijn ouders is overgegaan tot dat van de man. Ook de aanwas van die portefeuille komt bovenop

zijn vermogen. Net als de Belastingdienst weegt de alimentatierechter die vermogensaanwas dus mee. De rechtbank is bovendien van oordeel dat het voldoen aan een onderhoudsplicht voor een minderjarige maar ook voor een gewezen echtgenoot zwaarder weegt, ook in moreel opzicht, dan het behoud van het familievermogen. Dit betekent dat de rechtbank gaat rekenen met een netto-inkomen uit vermogen van (€ 200.000 -/- 60.000 aan verschuldigde belasting =) € 140.000 per jaar. Mocht het de man niet lukken dit vrij te maken dan kan hij ook nog het vermogen dat hij in de woning heeft zitten vrijmaken door de woning te verkopen en kleiner te gaan wonen.

De rechtbank bepaalt de kinderalimentatie door de man aan de vrouw te betalen op € 277 per maand. Voor de partneralimentatie stelt de rechtbank de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw op € 5.424 per maand. Mede gelet op het eigen inkomen van de vrouw komt dit neer op € 5.781 bruto per maand. De draagkracht van de man is voldoende om aan die behoefte te voldoen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 16-04-2020

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2020:1512

Zaaknummer: C16/477525/FA RK 19-1616

Rechters: M.A.A.T. Engbers

Wetsartikelen: 7:182 BW en 4:175 BW

RECHTSPRAAK

Echtscheiding. De burgerlijke echtscheiding betekent niet dat ook het islamitische huwelijk dat de man en de vrouw in Nederland gesloten hebben, wordt ontbonden. De vrouw verzoekt bij wijze van nevenvoorziening veroordeling van de man tot medewerking aan de beëindiging van het islamitische huwelijk. De rechtbank wijst het verzoek toe. Het verzoek tot betaling van de bruidsgave, ook als nevenvoorziening verzocht, wijst de rechtbank af.

Echtscheiding. De burgerlijke echtscheiding betekent niet dat ook het islamitische huwelijk dat de man en de vrouw in Nederland gesloten hebben, wordt ontbonden. De vrouw verzoekt bij wijze van nevenvoorziening veroordeling van de man tot medewerking aan de beëindiging van het islamitische huwelijk. De rechtbank wijst het verzoek toe. Het verzoek tot betaling van de bruidsgave, ook als nevenvoorziening verzocht, wijst de rechtbank af.

Partijen zijn in 2004 in Nederland gehuwd. Zij hebben twee kinderen gekregen, geboren in 2005 en 2016. Zij hebben beiden de Nederlandse nationaliteit. Zij zijn in gemeenschap van goederen gehuwd. Ter zake van twee nevenvoorzieningen door de vrouw verzocht overweegt de rechtbank als volgt.

De eerste nevenvoorziening betreft het verzoek de man te veroordelen binnen vier weken na de beschikking medewerking te verlenen aan het bewerkstelligen van de echtscheiding naar islamitisch recht doordat de man zijn recht op *talaq* aan de vrouw geeft op straffe van een dwangsom. De vrouw stelt daartoe het volgende. Partijen zijn te Eindhoven naar islamitisch recht gehuwd op 28 februari 2004. De vrouw zal ook na de echtscheiding naar Nederlands recht met de man gehuwd blijven naar islamitisch recht. De vrouw zal in geval van voortbestaan van het islamitische huwelijk in haar vrijheid worden belemmerd. Het zal de

vrouw alsdan niet vrijstaan om zonder toestemming van de man af te reizen naar haar familie in Irak, alwaar haar grootouders, ooms, tantes en de broer van de vrouw woonachtig zijn. De vrouw zal voorts niet vrij zijn een nieuwe relatie aan te gaan zolang zij met de man getrouwd is. Zou zij dit in (naar islamitisch recht) gehuwde staat doen, dan zal dit een schande vormen voor haarzelf en haar familie. Dit zal leiden tot maatschappelijke uitsluiting van de vrouw en de kinderen van partijen. De vrouw verzoekt de rechtbank de man te vragen tijdens de mondelinge behandeling op 31 januari 2020 driemaal achter elkaar het woord *talaq* uit te spreken. Ten overstaan van de rechtbank en de griffier is dit voor de vrouw voldoende om de islamitische echtscheiding tot stand te brengen. Mocht de man weigeren aan dit verzoek gehoor te geven, dan verzoekt de vrouw de rechtbank de man het bevel te geven als hiervoor geformuleerd.

De man voert verweer. Hij verklaart ter zitting niet bereid te zijn driemaal het woord *talaq* uit te spreken en ook anderszins niet vrijwillig aan de beëindiging van het islamitische huwelijk mee te willen werken. De man geeft hiervoor desgevraagd geen duidelijke reden en stelt alleen dat hij dit wil overlaten aan de shariarechtbank.

Naar het oordeel van de rechtbank voldoet het verzoek van de vrouw aan de vereisten van artikel 827 lid 1 sub f Rv, omdat de gevraagde voorziening voldoende samenhang vertoont met het verzoek tot echtscheiding naar Nederlands recht, en niet te verwachten is dat de behandeling daarvan tot onnodige vertraging van het geding zal leiden.

Het verzoek van de vrouw is gebaseerd op haar stelling dat sprake is van onrechtmatig handelen van de man jegens haar. Op grond van artikel 4 Brussel I-bis heeft de Nederlandse rechter in dit geval rechtsmacht omdat de man in Nederland woont.

Op grond van artikel 4 lid 1 Rome II-Verordening (nr. 864/2007) jo. artikel 10:159 BW wordt een onrechtmatige daad naar Nederlands IPR beheerst door het recht van de staat waar de schade zich voordoet. In dit geval is dat het Nederlandse recht, omdat de vrouw haar woonplaats in Nederland heeft en zij hier de gestelde beperking in haar vrijheid om na de echtscheiding het eigen leven in te richten ervaart.

Uit de uitspraak van de Hoge Raad van 22 januari 1982, *NJ* 1982/489 volgt dat de weigering van de man het nodige te doen om tot een religieuze echtscheiding te komen, onrechtmatig kan zijn wanneer deze weigering in strijd is met de zorgvuldigheid die de man in het maatschappelijk verkeer jegens de vrouw in acht behoort te nemen. In zo'n geval kan de rechter de man op grond van een onrechtmatige daad, eventueel op straffe van een dwangsom, veroordelen zijn medewerking te verlenen aan de religieuze echtscheiding. Of de weigering van de man om mee te werken aan een religieuze echtscheiding een onrechtmatige gedraging

oplevert, hangt af van de omstandigheden van het geval. Tot die omstandigheden behoort de mate waarin de vrouw bij uitblijven van een religieuze echtscheiding in haar verdere levensmogelijkheden wordt beperkt. Verder is van belang de aard en het gewicht van de bezwaren die bij de man tegen het verlenen van zijn medewerking bestaan. Ten slotte moet rekening worden gehouden met de kosten die aan de medewerking van de man zijn verbonden, zulks mede in verband met de vermogenspositie van partijen en de eventuele bereidheid van de vrouw deze kosten geheel of ten dele voor haar rekening te nemen.

De man heeft de door de vrouw gestelde beperking van haar vrijheid als gevolg van de instandhouding van het islamitische huwelijk niet weersproken. Tussen partijen staat dus vast dat de vrouw bij instandhouding van het religieuze huwelijk tussen partijen niet zonder toestemming van de man naar het buitenland kan reizen om haar familie te bezoeken en dat het aangaan van een nieuwe relatie door de vrouw voor haar en de kinderen van partijen zal kunnen leiden tot maatschappelijke uitsluiting. Dit zijn ernstige belemmeringen voor de vrouw om haar leven na de burgerlijke echtscheiding naar eigen inzicht in te richten. Voor het voortbestaan van deze beperkingen bestaat na de door de man verzochte echtscheiding naar Nederlands recht, geen rechtvaardigingsgrond meer. Naar het oordeel van de rechtbank handelt de man onder deze omstandigheden onrechtmatig ten opzichte van de vrouw door niet het nodige te doen om een religieuze echtscheiding tot stand te brengen. De man neemt daarmee namelijk niet de zorgvuldigheid in acht die hij in het maatschappelijk verkeer ten aanzien van zijn ex-partner in acht behoort te nemen. Het verzoek van de vrouw zal dan ook worden toegewezen.

De vrouw verzoekt eveneens op grond van artikel 827 lid 1 sub f Rv tot betaling van de bruidsgave. Deze bestaat uit een bedrag van 500 gouden liramunten. De vrouw stelt dat dit een waarde van € 100.000 vertegenwoordigt. De rechtbank oordeelt dat ook van dit verzoek in het kader van de echtscheidingsprocedure kennisgenomen kan worden. De vrouw verzoekt nakoming van een afspraak. Op grond van artikel 4 EEX-Verordening is de Nederlandse rechter bevoegd kennis te nemen van het verzoek, nu de man in Nederland woont. De rechtbank baseert het toepasselijke recht op de rechtsgrond van het verzoek. Partijen kunnen het toepasselijke recht aanwijzen. Zij hebben verklaard dat Irakees recht op dit verzoek van toepassing is. De rechtbank wijst het verzoek af, omdat de vrouw het onvoldoende heeft gemotiveerd.

Opmerking: zie over de medewerking aan het teniet doen gaan van een religieuze of levensbeschouwelijke verbintenis als nevenvoorziening bij scheiding het wetsvoorstel tot tegengaan huwelijkse gevangenschap en enige andere onderwerpen, Kamerstukken II 2019/20, 35348, nr. 1 e.v.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 14-04-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:3468

Zaaknummer: C/10/572061 / FA RK 19-3234 en C/10/581736 /FA RK 19-7824

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ondertoezichtstelling en machtiging uithuisplaatsing. Problemen tijdens het telefonisch horen. Telefonisch horen afgebroken. Schriftelijke uitspraak.

Ondertoezichtstelling en machtiging uithuisplaatsing. Problemen tijdens het telefonisch horen. Telefonisch horen afgebroken. Schriftelijke uitspraak.

Omdat te laat een verlengingsverzoek voor de ondertoezichtstelling, alsmede een machtiging tot verlenging van de uithuisplaatsing is ingediend door de gecertificeerde instelling (GI), heeft de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) een nieuw verzoek tot ondertoezichtstelling ingediend alsmede een machtiging tot uithuisplaatsing van de minderjarige bij oma (vaderszijde). De vader en oma hebben ingestemd met de verzoeken van de Raad tijdens de zitting. De moeder verzoekt om afwijzing van de verzoeken. De kinderrechter wijst de verzoeken toe vanwege de problematische opvoedsituatie bij de moeder. De moeder heeft een borderlinestoornis en is snel boos en gespannen.

Op 8 april 2020 heeft een telefonisch verhoor plaatsgevonden. In het groepsgebesprek waren aanwezig de moeder, de advocaat van de moeder, de vader, oma vaderszijde, een vertegenwoordigster van de GI, de kinderrechter en de griffier. De Raad is afzonderlijk gehoord, vanwege het beperkte aantal mogelijke deelnemers aan het groepsgebesprek.

Ter zake van de telefonische behandeling overweegt de kinderrechter het volgende. De kinderrechter heeft het telefonisch gesprek, nadat partijen in eerste termijn hun mening hadden gegeven, moeten afbreken, omdat de moeder en de oma twee keer in verbaal conflict raakten, waarbij zij naar elkaar schreeuwden en elkaar uitscholden. Het is de kinderrechter in eerste instantie gelukt om het conflict te sussen, maar na enige tijd laaide de ruzie weer op. De moeder en de oma en ook de vader weigerden gehoor te geven aan de herhaalde verzoeken van de kinderrechter om stil te zijn. Zij bleven elkaar uitschelden en beledigen. De kinderrechter zag zich daarom genoodzaakt om het gesprek af te breken. De advocaat van de moeder en de GI zijn vervolgens teruggebeld met de mededeling dat er een schriftelijke uitspraak volgt.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 09-04-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:3236

Zaaknummer: C/10/592751 / JE RK 20-651

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek tot ontkenning van het vaderschap en verbetering geboorteakte wordt niet-ontvankelijk verklaard, omdat het buitenlandse huwelijk niet is erkend. Ten tijde van het aangaan van dat huwelijk was de moeder nog minderjarig. Het huwelijk kon toen niet worden erkend in Nederland. Nadien is geen verzoek tot erkenning van het huwelijk gedaan. Er is daarmee geen juridisch vaderschap voor de man ontstaan door geboorte binnen een geldig huwelijk.

Verzoek tot ontkenning van het vaderschap en verbetering geboorteakte wordt niet-ontvankelijk verklaard, omdat het buitenlandse huwelijk niet is erkend. Ten tijde van het aangaan van dat huwelijk was de moeder nog minderjarig. Het huwelijk kon toen niet worden erkend in Nederland. Nadien is geen verzoek tot erkenning van het huwelijk gedaan. Er is daarmee geen juridisch vaderschap voor de man ontstaan door geboorte binnen een geldig huwelijk.

De moeder verzoekt ontkenning van het vaderschap van de man en verbetering van de registers van de burgerlijke stand. De moeder heeft de Eritrese nationaliteit. Zij is in Ethiopië met de man getrouwd. De moeder is in 2015 naar Nederland gevlucht en heeft asiel gevraagd. De moeder heeft in Nederland een relatie gekregen met een andere man die volgens haar de biologische vader is van het kind.

De rechtbank bepaalt eerst dat zij rechtsmacht heeft, omdat de moeder en het kind in Nederland wonen en vervolgens dat in principe Eritrees recht van toepassing is op het verzoek. Maar de rechtbank beoordeelt eerst de vraag of het kind door een huwelijk tussen de moeder en de man wel in een familierechtelijke betrekking is komen te staan tot de man.

De rechtbank beantwoordt deze vraag als volgt.

Op grond van artikel 10:31 BW beoordeelt de rechtbank of de moeder en de man in Ethiopië zijn getrouwd en zo ja, of dit in Ethiopië gesloten huwelijk van de man en de moeder dan in Nederland kan worden erkend. Het uitgangspunt daarbij is dat een buiten Nederland gesloten huwelijk in Nederland wordt erkend als het volgens het recht van de staat waar de huwelijksvoltrekking plaatsvond (in dit geval Ethiopië) rechtsgeldig is of als het op enig moment daarna rechtsgeldig is geworden (art. 10:31 lid 1 BW). Op deze regel geldt een uitzondering. Op grond van artikel 10:32 aanhef en onder c BW wordt namelijk aan een buiten Nederland gesloten huwelijk erkenning onthouden als een van de echtgenoten op het tijdstip van de sluiting van het huwelijk niet de leeftijd van 18 jaar had bereikt en dus minderjarig was. Ook op deze regel bestaat een uitzondering, namelijk wanneer beide echtgenoten op het moment dat erkenning van het huwelijk gevraagd wordt inmiddels meerderjarig zijn. In dat geval kán op verzoek en na toetsing door de rechter wel erkenning van het huwelijk plaatsvinden.

De rechtbank stelt vast dat de moeder nog minderjarig was toen het huwelijk werd gesloten. Dat betekent dat dat huwelijk niet in Nederland erkend kan worden, behalve als erkenning van het huwelijk is gevraagd op een moment dat de moeder meerderjarig was. De advocaat van de moeder heeft tijdens de telefonische zitting aangegeven dat de moeder (zoals gebruikelijk is bij een asielaanvraag waarbij de aanvrager geen documenten heeft overgelegd en verklaart dat hij/zij in het buitenland gehuwd is) op 21 september 2015 een verklaring onder ede heeft afgelegd en ondertekend bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, waarna het huwelijk in de Basisregistratie Personen (BRP) is geregistreerd. De ondertekening van de verklaring onder ede door de moeder moet volgens de advocaat gezien worden als het moment waarop de moeder een verzoek heeft gedaan om het huwelijk in Nederland te erkennen.

De rechtbank is van oordeel dat de moeder geen verzoek heeft gedaan tot erkenning van het huwelijk in Nederland. Zij heeft naar aanleiding van haar verklaringen tijdens de asielpcedure in 2015 een verklaring onder ede afgelegd en ondertekend over het feit dat zij op [datum huwelijk] in Ethiopië is getrouwd met de man. Het afleggen en ondertekenen van die verklaring onder ede, die gedaan werd omdat op dat moment geen documenten van het huwelijk aanwezig waren om de verklaring van de moeder over haar huwelijk te onderbouwen, is naar het oordeel van de rechtbank niet meer dan een verzoek om het huwelijk in de BRP te registreren en kan daarmee niet gelijk worden gesteld aan een (expliciete) aanvraag tot erkenning van het (kind)huwelijk in Nederland. Registratie van het huwelijk in de BRP vindt plaats zonder verdere toetsing (behoudens op een schijnhuwelijk) en heeft geen rechtsgevolg. De rechtbank verwijst in dat verband naar de brief van de minister

van 12 februari 2019 (*Kamerstukken II* 2018/19, 32175, nr. 65).

Niet gesteld of gebleken is dat de moeder na september 2015 een (expliciet) verzoek tot erkenning van het (kind)huwelijk heeft ingediend. Het verzoek van de moeder in deze procedure kan overigens ook niet als zo'n verzoek worden gezien, omdat het verzoek van de moeder tot gegrondverklaring van het vaderschap nu juist uitgaat van de (onjuiste) veronderstelling dat het buitenlandse huwelijk in Nederland erkend is en de man daarmee de juridisch vader van [roepnaam kind] is.

Er is dus tijdens de meerderjarigheid van de moeder geen verzoek gedaan om het in Ethiopië (tijdens de minderjarigheid van de moeder) gesloten huwelijk in Nederland te erkennen. Dat betekent dat sprake is van een buitenlands huwelijk dat niet voor erkenning in Nederland in aanmerking komt. Daarmee is geen juridisch vaderschap van de man over het kind ontstaan. Het verzoek tot ontkenning van het vaderschap zal daarom niet-ontvankelijk worden verklaard.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2020:2204

Zaaknummer: 349189/ FA RK 19-3723

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Echtscheiding; partneralimentatie. Verwijtbaar inkomensverlies, niet voor herstel vatbaar. Houdt de man bij betaling partneralimentatie nog net genoeg over? Volgens de berekening van het hof wel.

Echtscheiding; partneralimentatie. Verwijtbaar inkomensverlies, niet voor herstel vatbaar. Houdt de man bij betaling partneralimentatie nog net genoeg over? Volgens de berekening van het hof wel.

Partijen zijn in juni 1986 gehuwd. Zij zijn op 2 oktober 2019 gescheiden. Uit het huwelijk zijn zes kinderen geboren die alle meerderjarig zijn. Over de draagkracht van de man om partneralimentatie te betalen overweegt het hof als volgt.

De man heeft op 28 september 2018 een vaststellingsovereenkomst gesloten met zijn voormalige werkgever, waarbij zijn arbeidsovereenkomst met ingang van 1 oktober 2018 is geëindigd. Er is geen transitievergoeding overeengekomen. De man heeft stukken overgelegd waaruit volgt dat hij met ingang van 1 februari 2019 recht heeft op een WW-uitkering.

De man is het niet eens met het oordeel van de rechtbank dat hij onvoldoende heeft onderbouwd dat sprake is van inkomensverlies dat niet voor herstel vatbaar is en met het oordeel dat het inkomensverlies aan hem te verwijten is. De vrouw heeft verweer gevoerd.

Inkomensverlies voor herstel vatbaar?

Het hof is, anders dan de rechtbank, van oordeel dat de man voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij niet meer in staat is om zijn oude inkomen van circa € 114.000 bruto per jaar te verwerven. Dit inkomen is derhalve niet voor herstel vatbaar. Daartoe overweegt het hof als volgt.

De vrouw heeft weliswaar gesteld dat de man zich onvoldoende inspant om een nieuwe baan te vinden, maar zij heeft niet betwist dat de man bij zijn voormalige werkgever werd 'overbetaald' en dat hij zeer specifieke werkervaring heeft, zodat het moeilijk voor hem is om een vergelijkbare baan met een vergelijkbaar inkomen te vinden. Gebleken is dat de man

gebonden is aan een concurrentiebeding voor de duur van een jaar. De man heeft toegelicht dat hij sollicitaties verricht en contacten onderhoudt met potentiële werkgevers en headhunters, maar hij heeft zijn leeftijd (63 jaar) niet mee. In overleg met het UWV gaat hij nu een bedrijfsplan schrijven voor het oprichten van een consultancybureau. Daarvoor heeft hij tot 15 maart 2020 de gelegenheid. Als het bedrijfsplan wordt goedgekeurd kan hij zich bezig gaan houden met de acquisitie.

Verwijtbaar inkomensverlies?

Naar het oordeel van het hof is het inkomensverlies verwijtbaar. De man had zich jegens zijn vrouw moeten onthouden van het sluiten van de beëindigingsovereenkomst. Daartoe overweegt het hof dat, toen hij de beëindigingsovereenkomst sloot, hij gehouden was na de echtscheiding bij te dragen in de kosten van het levensonderhoud van de vrouw. Het hof is van oordeel dat de man zich bij het sluiten van de vaststellingsovereenkomst onvoldoende rekenschap heeft gegeven van deze onderhoudsverplichting jegens de vrouw. Hij heeft zelf de scheidingsprocedure in april 2018 aanhangig gemaakt, terwijl zijn arbeidsovereenkomst per 1 oktober 2018 is geëindigd. Dat de man naar zijn zeggen al jaren te kampen had met burn-outverschijnselen, zowel vanwege zijn werk als de thuissituatie, doet daaraan niet af. Dit alles klemmt temeer nu de man niet overtuigend heeft toegelicht waarom hij geen recht had op een transitievergoeding. De beweerde verslechterde verstandhouding met zijn werkgever is daarvoor geen afdoende verklaring. Dat hij deze overeenkomst moest accepteren omdat anders mogelijk een eenzijdig ontslag zou volgen met alle risico's van dien, is niet alleen onaannemelijk maar bovendien onvoldoende reden om met deze wijze van beëindigen van de arbeidsovereenkomst in te stemmen.

Op grond van zijn oude inkomen heeft de man voldoende draagkracht om de behoefte van de vrouw geheel te kunnen voldoen. Op grond van de berekeningen van het hof blijft de man voldoende overhouden om in de noodzakelijke kosten van zijn bestaan te voorzien (90%-norm). Het hof veroordeelt de man tot betaling van partneralimentatie tot een bedrag per 1 januari 2020 van ongeveer € 1.841.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 07-04-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:2818

Zaaknummer: 200.264.561

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ongeboren kinderen onder toezicht gesteld. Afwijzing verzoek van de GI tot machtiging tot uithuisplaatsing van de ogenboren tweeling met onmiddellijke ingang. Toewijzing van zo'n verzoek zou neerkomen op vrijheidsbeneming van de moeder. Artikel 1:265b lid 1 BW biedt daarvoor geen wettelijke basis. Verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming tot machtiging tot uithuisplaatsing met ingang van de geboorte van de tweeling toegewezen.

Ongeboren kinderen onder toezicht gesteld. Afwijzing verzoek van de GI tot machtiging tot uithuisplaatsing van de ogenboren tweeling met onmiddellijke ingang. Toewijzing van zo'n verzoek zou neerkomen op vrijheidsbeneming van de moeder. Artikel 1:265b lid 1 BW biedt daarvoor geen wettelijke basis. Verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming tot machtiging tot uithuisplaatsing met ingang van de geboorte van de tweeling toegewezen.

De gecertificeerde instelling (GI) heeft afgifte verzocht van een machtiging tot uithuisplaatsing van een ongeboren tweeling met onmiddellijke ingang, dus nu de kinderen nog niet geboren zijn. De rechtbank heeft dit verzoek afgewezen, omdat toewijzing ervan feitelijk neer zou komen op vrijheidsbeneming van de moeder. Hiervoor bestaat binnen deze procedure geen wettelijke basis. De basis hiervoor bestaat wel in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz). In dit verband is de rechtbank ermee bekend dat een verzoek van de officier van justitie om een machtiging tot gedwongen opname van de moeder in het kader van deze wet in januari 2020 is afgewezen. Dit laat echter onverlet dat, indien sprake is van gewijzigde omstandigheden ten opzichte van de situatie ten tijde van de afwijzing, opnieuw een (gemotiveerd) verzoek in het kader van de Wvggz kan worden ingediend. In tegenstelling

tot artikel 1:265b lid 1 BW biedt deze wet immers wel een wettelijke basis om de moeder gedwongen op te nemen. Nu sprake is van een inmiddels zeer vergevorderde en (toch) nog immer voortdurende ongecontroleerde zwangerschap, de moeder nog steeds verdovende middelen gebruikt en een onbegeleide bevalling dreigt, is dit de geëigende weg.

De rechtbank heeft toegewezen het verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming tot afgifte van een machtiging tot uithuisplaatsing met ingang van het moment van de geboorte van de kinderen voor de duur van drie maanden. Gezien het ingrijpende karakter van deze beslissing, is de beslissing op het overige verzochte aangehouden. Omdat het uitgangspunt is dat (zeker zeer jonge) kinderen bij hun ouder(s) opgroeien, vindt de rechtbank het noodzakelijk dat over ongeveer drie maanden opnieuw wordt getoetst of een uithuisplaatsing van de tweeling dan nog noodzakelijk is. Dat geeft de moeder (en de vermoedelijk biologische vader) de kans de komende periode te laten zien dat zij bereid en in staat zijn zich, in het belang van de kinderen, aan de door de GI te stellen voorwaarden te houden.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 31-03-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:3521

Zaaknummer: C/10/592611 / JE RK 20-626 en C/10/593837/ JE RK 20-823

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De moeder die geen gezag meer heeft over het kind, is geen belanghebbende bij de opheffing van de ondertoezichtstelling. De ondertoezichtstelling was niet specifiek gericht op de effectuering van haar recht op family life met het kind.

De moeder die geen gezag meer heeft over het kind, is geen belanghebbende bij de opheffing van de ondertoezichtstelling. De ondertoezichtstelling was niet specifiek gericht op de effectuering van haar recht op family life met het kind.

De moeder is in hoger beroep gekomen van de opheffing van de ondertoezichtstelling.

Het hof heeft allereerst de moeder, de gecertificeerde instelling (GI) en de vader bij brieven van 23 januari 2020 in de gelegenheid gesteld om zich schriftelijk uit te laten over de ontvankelijkheid van het hoger beroep. Het hof ziet zich gesteld voor de vraag naar de ontvankelijkheid van het hoger beroep aangezien de moeder over de minderjarige geen gezag meer heeft.

De moeder heeft – kort gezegd – aangevoerd dat zij als belanghebbende dient te worden aangemerkt omdat zij door het opheffen van de ondertoezichtstelling rechtstreeks in haar belangen is geschaad vanwege het wegvallen van gedwongen hulpverlening, wat als gevolg heeft dat zij al maandenlang geen omgang met de minderjarige heeft gehad. Het hof oordeelt hierover als volgt.

De Hoge Raad overweegt in de uitspraken van 12 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2665 en 30 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:463 en ECLI:NL:HR:2018:488 dat uit de rechtspraak van het EHRM moet worden afgeleid dat een persoon die aanspraak kan maken op bescherming van zijn familie- en gezinsleven dan wel zijn privéleven, een en ander zoals voorzien in artikel 8 lid 1 EVRM, tevens aanspraak erop kan maken dat hij in voldoende mate betrokken wordt in het besluitvormingsproces dat kan leiden tot een inmenging in dat familie- en gezinsleven

respectievelijk dat privéleven. Het hof is echter van oordeel dat in dit geval de rechterlijke beslissing over de opheffing van de ondertoezichtstelling geen verband houdt met een dergelijke inmenging. Naar het oordeel van het hof is niet gebleken dat de ondertoezichtstelling (specifiek) gericht is geweest op effectuering van het recht van de moeder op family life met de minderjarige in de zin van artikel 8 EVRM en dat door de opheffing van de ondertoezichtstelling het recht op family life tussen de moeder en de minderjarige in de zin van artikel 8 EVRM wordt beïnvloed. Daarbij acht het hof van belang dat blijkens de beschikking van 22 maart 2019, waarbij de ondertoezichtstelling van de minderjarige voor het laatst is verlengd, een van de bedreigingen in de ontwikkeling van de minderjarige waaraan in ieder geval moet worden gewerkt betreft het raadsonderzoek naar de opvoedingsmogelijkheden van de moeder, de voorziening in het gezag en de omgang. Overwogen is dat dit onderzoek nog niet is afgerond, zodat over deze kwesties nog geen duidelijkheid bestaat. Naar het oordeel van het hof is dan ook niet gebleken dat de opheffing van de ondertoezichtstelling rechtstreeks een recht van de moeder beperkt. Voor zover de moeder nog heeft gesteld dat in het verleden family life tussen de minderjarige en haar is ontstaan, kan dat in het licht van het voorgaande niet tot een ander oordeel leiden, omdat dat niet afdoet aan de vaststelling hiervoor dat de beslissing over de ondertoezichtstelling de rechten die voor de moeder voortvloeien uit artikel 8 EVRM niet raakt.

Dat de Raad volgens de moeder in een recente procedure over de omgang tussen de ouders heeft geadviseerd om de regie over de invulling en verdere uitbreiding van de (begeleide) omgang bij de GI te laten, kan in het licht van wat hiervoor is overwogen evenmin tot een ander oordeel leiden. Dit geldt ook voor de omstandigheid dat de moeder in eerdere procedures over de (verlenging van de) ondertoezichtstelling wel als belanghebbende is aangemerkt en het gerechtshof Amsterdam eerst op 19 november 2019 – korte tijd na de opheffing van de ondertoezichtstelling – de beschikking van de rechtbank Amsterdam van 28 maart 2018 heeft bekrachtigd, voor zover de vader het eenhoofdig gezag is toegekend.

Opmerking: het valt niet helemaal goed te volgen dat een raadsonderzoek een bedreiging in de ontwikkeling van de minderjarige vormt.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 31-03-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:2755

Zaaknummer: 200.272.565/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bevel aan de Raad voor de Kinderbescherming tot het verrichten van onderzoek. De Raad is daartoe gehouden na een verzoek daartoe van de rechter. Het kan niet zo zijn dat, wanneer de ouders zich maar onverzettelijk genoeg opstellen, zij van een Raadsonderzoek gevrijwaard blijven.

Bevel aan de Raad voor de Kinderbescherming tot het verrichten van onderzoek. De Raad is daartoe gehouden na een verzoek daartoe van de rechter. Het kan niet zo zijn dat, wanneer de ouders zich maar onverzettelijk genoeg opstellen, zij van een Raadsonderzoek gevrijwaard blijven.

Bij brief heeft de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de Raad) de rechtbank geïnformeerd niet te kunnen voldoen aan het verzoek van de rechtbank omtrent het doen van een beschermingsonderzoek en een onderzoek naar gezag en omgang met betrekking tot het kind. Hij deelde mee de onderzoeksopdracht terug te geven. Reden hiertoe is het verzoek van de moeder en haar partner om een integriteitsonderzoek in te stellen naar diverse raadsmedewerkers.

De rechtbank stelt bij de beantwoording van de vraag of het de Raad vrijstaat de opdracht tot het doen van een (beschermings)onderzoek aan de rechtbank terug te geven, het volgende voorop. De wet bepaalt in artikel 1:238 BW de taken en bevoegdheden van de Raad. Op grond van artikel 810 lid 1 Rv kan de rechter het advies van de Raad inwinnen in zaken over minderjarigen, indien de rechter dit met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige noodzakelijk acht. De Raad kan in deze zaken ook uit eigen beweging zijn mening schriftelijk aan de rechter kenbaar maken of ter zitting verschijnen. Wanneer de Raad op de voet van artikel 810 lid 1 Rv door de rechter om advies wordt gevraagd, geldt voor wat betreft de eisen waaraan het onderzoek van de Raad dient te voldoen geen andere maatstaf dan die welke voor het onderzoek van een deskundige die door de rechter op de voet van artikel 198 Rv wordt benoemd (zie HR 19 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1976). De Raad dient

de hem door de rechter opgedragen taak dus onpartijdig en naar beste weten te volbrengen. De Raad dient zich daarbij, op grond van zijn wettelijke taak, steeds te laten leiden door het belang van het kind op wie zijn onderzoek betrekking heeft. Het is aan de Raad, als deskundige bij uitstek op het gebied van kinderbescherming, om te bepalen hoe hij zijn onderzoeken inricht en de daarop betrekking hebbende rapportages vormgeeft. In het licht van de vrijheid die de Raad als deskundige toekomt, is een onderzoek niet onzorgvuldig op de enkele grond dat dit ook op andere wijze, of met meer of andere middelen, had kunnen worden uitgevoerd. Het voorgaande geldt ook wanneer de Raad de rechter uit eigen beweging (art. 81o lid 2 Rv) adviseert of een beschermingsonderzoek verricht (art. 3.1 Jeugdwet).

De Raad heeft niet tot taak zich, bij de beoordeling van hetgeen het belang van het kind vergt, te begeven in een afweging van de belangen van de ouders van het kind. De Raad dient slechts met de standpunten en belangen van een ouder rekening te houden voor zover het belang van het kind daartoe aanleiding geeft. Daarbij dient de Raad te beoordelen of hij zich met de uit zijn onderzoek verkregen informatie een verantwoord oordeel kan vormen over hetgeen het belang van een kind vergt. Vóór hij aan die beoordeling toekomt, moet de Raad dus wel eerst naar beste weten en onpartijdig onderzoek hebben gedaan. Verder wijst de rechtbank erop dat, als het gaat om de keuze van een onderzoeksmethode of van de diepgang van een onderzoek of rapportage van de Raad, de Raad niet het laatste woord heeft (zie de conclusie van de (toen nog) plv. P-G Langemeijer voor HR 19 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1976, onder 2.12). Ook een ouder is gerechtigd een verzoek tot ondertoezichtstelling van een kind in te dienen, of zich over een zodanig verzoek uit te spreken. Wanneer de Raad de rechter adviseert, bijvoorbeeld in een kwestie over gezag of omgang, kan de ouder zijn of haar standpunt onder de aandacht van de rechter brengen. Dit standpunt kan zien op de inhoudelijke situatie en beoordeling, maar ook op de wijze van onderzoek en/of de onderbouwing van een advies van de Raad. Daarbij kan de ouder een rapport van een eigen deskundige overleggen of een verzoek doen om contra-expertise. Uiteindelijk is het evenwel aan de rechter in familiezaken om te beslissen of hij het advies van de Raad volgt.

Wanneer de kinderrechter de Raad om advies verzoekt, is de Raad op grond van de wet dus gehouden die rechter van advies te dienen. Deze taak is hem door de wetgever opgedragen; de wetgever heeft hem daartoe ook bijzondere bevoegdheden gegeven. Deze bevoegdheden maken de Raad bij uitstek geschikt om het door de rechtbank bevolen onderzoek uit te voeren, juist omdat zij de Raad in het belang van het kind in staat stellen ook informatie te verzamelen als ouders en andere betrokkenen niet bereid zijn die informatie te verstrekken. De rechtbank begrijpt dat een onderzoek beter verloopt wanneer de betrokkenen vrijwillig meewerken. In het belang van het kind kan dit echter niet betekenen dat wanneer ouders zich maar onverzettelijk genoeg opstellen, zij van een Raadsonderzoek gevrijwaard blijven. De rechtbank

verzoekt – en voor zover nodig; beveelt – de Raad dan ook om met spoed in elk geval het beschermingsonderzoek uit te (doen) voeren.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 31-03-2020

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2020:3227

Zaaknummer: C/09/580524 / FA RK 19-6922

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie; geen behoefte van de vrouw leidt tot nihilstelling.

Partneralimentatie; geen behoefte van de vrouw leidt tot nihilstelling.

Partijen zijn in 1991 gehuwd. Zij zijn eind 2015 gescheiden. Er is toen een partneralimentatie overeengekomen (te indexeren) van € 2.100 per maand.

De man is in hoger beroep gekomen van de afwijzing van zijn verzoek tot nihilstelling van de partneralimentatie per 1 oktober 2018, omdat hij ziek is geworden en nadien voor 60% arbeidsongeschikt is verklaard. In zijn hoger beroep stelt hij onder meer de behoefte van de vrouw aan de orde.

De man is van mening dat de vrouw in haar eigen behoefte kan voorzien. Het hof overweegt daarover als volgt. De vrouw, thans 61 jaar, heeft een opleiding op wo-/masterniveau. Niet gesteld noch gebleken is dat de vrouw lichamelijke dan wel geestelijke beperkingen heeft om arbeid te verrichten, anders dan als visagiste. Tijdens het huwelijk van partijen, althans in ieder geval tot 2008, heeft de vrouw in het beroepsonderwijs gewerkt als pedagoge en onderwijskundige, onder meer bij een hogeschool. De vrouw heeft daarna uit belangstelling een opleiding visagie gevolgd. Uit de door de vrouw in eerste aanleg overgelegde medische gegevens blijkt dat de vrouw een aantal medische ingrepen aan haar handen heeft ondergaan in de periode van 14 mei 2013 tot 21 januari 2015. Van latere medische ingrepen is niet gebleken.

De vrouw heeft gesteld dat zij vanaf 2015 heeft gesolliciteerd om aan het werk te komen, hetgeen de man gemotiveerd heeft betwist. Het hof stelt vast dat de vrouw van de gestelde sollicitaties geen verificatoire gegevens heeft overgelegd, althans niet tot het jaar 2018, hetgeen, gelet op de gemotiveerde betwisting door de man, wel op haar weg had gelegen. De vrouw heeft enkel een brief van een instantie overgelegd, waaruit blijkt dat een tijdelijk dienstverband van de vrouw per 1 maart 2018 is geëindigd. Het betrof invalwerk, maar relevante gegevens als duur, salaris en dergelijke heeft de vrouw niet overgelegd. Anders dan dat er sprake is geweest van dit tijdelijke dienstverband is tot 2018 niet gebleken dat de vrouw

zich (voldoende) heeft ingespannen om een inkomen te genereren waarmee zij in haar eigen levensonderhoud kon en kan voorzien. Dit klemmt temeer nu de vrouw in 2018 en 2019 wel, en met name na indiening van het verzoek van de man in eerste aanleg, zoals blijkt uit de door de vrouw overgelegde producties, (meer) is gaan solliciteren en zij, met een relatief beperkte inspanning (de vrouw heeft over de periode van twee jaar slechts tien sollicitatiebrieven geschreven) en binnen relatief korte tijd in dienst is getreden bij [Hogescholen] tegen een salaris waarmee de vrouw, zoals de advocaat van de vrouw ter mondelinge behandeling heeft verklaard, in haar eigen levensonderhoud kan voorzien.

Het hof is van oordeel dat van de vrouw mocht worden verwacht dat zij zich, gelet op haar inspanningsverplichting, in een eerder stadium en ook op grotere schaal dan in deze procedure is gebleken, op de arbeidsmarkt had begeven en zich zodanig had dienen in te spannen dat zij in ieder geval met ingang van 1 oktober 2018 in haar eigen levensonderhoud had kunnen voorzien. Nu de vrouw dit heeft nagelaten, althans niet anderszins is gebleken, heeft zij niet aan haar inspanningsverplichting voldaan.

Gelet op het voorgaande in onderlinge samenhang bezien heeft de vrouw met ingang van 1 oktober 2018 geen behoefte aan een bijdrage van de man in haar levensonderhoud: voor de periode van 1 oktober 2018 tot 23 september 2019 wordt de vrouw geacht in haar eigen levensonderhoud te voorzien en met ingang van 23 september 2019 voorziet de vrouw ook feitelijk in haar eigen levensonderhoud.

De vrouw heeft gesteld dat het dienstverband bij een hogeschool per 23 september 2019 een tijdelijk dienstverband betreft en dat geen zekerheid bestaat of zij na 31 juli 2020 deze baan kan behouden, doch het hof overweegt dat de vrouw ook na 31 juli 2020 geacht wordt in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Het hof gaat er daarbij van uit dat de vrouw, indien zij haar baan niet zou kunnen behouden, mede gelet op haar opleiding en werkervaring en haar succesvolle sollicitatie-ervaringen in de periode 2018/2019, in staat moet worden geacht, zeker indien zij intensief solliciteert, ander werk te vinden met een inkomen waarmee zij in haar eigen levensonderhoud kan voorzien. De vrouw zal zich daarvoor in ieder geval voldoende dienen in te spannen. Het hof stelt de partneralimentatie per 1 oktober 2018 op nihil.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 26-03-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:1091

Zaaknummer: 200.259.649_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Vrouw verzoekt in hoger beroep om voorlopige voorzieningen inzake partneralimentatie. Zij had dat eerder ook al twee keer gedaan, maar daarover zijn toen geen inhoudelijke beslissingen gegeven. De eerste keer niet vanwege het ontbreken van inkomensgegevens, de tweede keer (bij het hof) niet, omdat het om een verkapt hoger beroep ging. Kan de vrouw voor de derde keer om voorlopige voorzieningen inzake de partneralimentatie verzoeken? Volgens het hof wel. De eerste twee beslissingen waren niet van inhoudelijke aard, maar louter procesrechtelijk.

Procesrecht. Vrouw verzoekt in hoger beroep om voorlopige voorzieningen inzake partneralimentatie. Zij had dat eerder ook al twee keer gedaan, maar daarover zijn toen geen inhoudelijke beslissingen gegeven. De eerste keer niet vanwege het ontbreken van inkomensgegevens, de tweede keer (bij het hof) niet, omdat het om een verkapt hoger beroep ging. Kan de vrouw voor de derde keer om voorlopige voorzieningen inzake de partneralimentatie verzoeken? Volgens het hof wel. De eerste twee beslissingen waren niet van inhoudelijke aard, maar louter procesrechtelijk.

De vrouw verzoekt in hoger beroep om voorlopige voorzieningen ter zake partneralimentatie. De man heeft hiertegen verweer gevoerd. Volgens hem is er geen sprake van een wijziging van omstandigheden. Het hof overweegt dat de vrouw eerder al twee verzoeken heeft ingediend, maar daarover zijn toen geen inhoudelijke beslissingen gegeven. In de eerste voorlopige-voorzieningenprocedure oordeelde de rechter dat de vrouw haar inkomen niet heeft benoemd

en niet heeft gesteld hoe hoog haar aanvullende behoefte is. Het verzoek van de vrouw is daarom afgewezen wegens het niet voldoen aan de stelplicht. In de tweede procedure is het verzoek van de vrouw tot wijziging van deze beslissing niet-ontvankelijk verklaard, omdat de rechter oordeelde dat haar wijzigingsverzoek het karakter had van een verkapt hoger beroep, hetgeen in strijd met artikel 824 lid 2 Rv werd geoordeeld.

In zijn algemeenheid geldt dat wanneer er in een procedure geen inhoudelijke beslissingen zijn gegeven, het de eerdere verzoeker vrijstaat om met een verbeterd verzoekschrift opnieuw het verzoek aanhangig te maken (vgl. HR 19 november 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1151, *NJ* 1994/175 en HR 13 oktober 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA7481, *NJ* 2001/210). Daar komt nog bij dat bij dat specifiek met betrekking tot alimentatiebeschikkingen geldt dat hieraan geen gezag van gewijsde toekomt voor zover deze beschikkingen vatbaar zijn voor wijziging op de voet van artikel 1:401 lid 1 of lid 4 BW. Artikel 1:401 lid 4 BW is dan ook van toepassing op elke rechterlijke alimentatiebeslissing die is gebaseerd op onjuiste of onvolledige gegevens. Niet is vereist dat die beslissing zelf een vaststelling van alimentatie bevat. Het hof is van oordeel dat bovenstaande eveneens geldt voor alimentatiebeschikkingen die bij wijze van voorlopige voorziening op de voet van artikel 822 Rv worden gegeven, nu artikel 824 lid 2 Rv een vergelijkbare wijzigingsmogelijkheid kent als artikel 1:401 lid 1 en lid 4 BW. Immers, ook voorlopige voorzieningen kunnen worden gewijzigd ingeval er sprake is van een wijziging van omstandigheden of indien daarbij van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan, met als enige verschil dat niet bij iedere wijziging of onjuistheid van de oorspronkelijke gegevens tot wijziging van de eerdere voorziening wordt overgegaan, maar alleen in evidente gevallen.

Uit het voorgaande volgt dat het de vrouw vrijstaat om met een verbeterd verzoekschrift opnieuw om een voorlopige voorziening te vragen. Het hof is voorts van oordeel dat de vrouw voldoende financiële gegevens heeft overgelegd om haar verzoek inhoudelijk te kunnen beoordelen, nog daargelaten dat de vrouw voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat zij thans in een financiële noodsituatie verkeert. Het hof gaat voorbij aan de stelling van de man, kort gezegd erop neerkomende, dat er geen sprake is van een gewijzigde situatie welke voldoet aan hetgeen gesteld is in artikel 824 lid 2 Rv, nu deze stelling miskent dat de rechter geen inhoudelijk maar een puur procesrechtelijk oordeel heeft gegeven in de eerdere beschikking van 16 augustus 2018 en die van 27 december 2018. Van deze procesrechtelijke oordelen waarmee de eerdere procedures eindigden, namelijk de afwijzing van het verzoek wegens niet voldoen aan de stelplicht respectievelijk de niet-ontvankelijkverklaring, kan immers niet gezegd worden – en wordt ook thans door de vrouw niet beweerd – dat deze op onjuiste of onvolledige gegevens zouden zijn gebaseerd. De vrouw betwist met andere woorden het procesrechtelijk oordeel niet, zij heeft enkel thans haar stellingen aangevuld met een verbeterde motivering en onderbouwing met financiële gegevens in een nieuwe procedure

teneinde nu wel een inhoudelijk oordeel te verkrijgen.

Nu de rechtbank in de bodemprocedure het verzoek om partneralimentatie van de vrouw heeft afgewezen en die afwijzing niet in kracht van gewijsde is gegaan omdat de vrouw daarvan bij het hof in hoger beroep is gekomen, kan de vrouw gelet op artikel 821 lid 1 Rv en artikel 826 lid 1 onder c Rv nog steeds om een voorlopige voorziening vragen. Voorts is er voldoende samenhang tussen de verzochte voorziening en het bij dit hof aanhangige hoger beroep. De vrouw is derhalve ontvankelijk in haar verzoek, aldus het hof.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 19-03-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:1003

Zaaknummer: 200.262.612_02

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Toewijzing verzoek tot gezamenlijk gezag op grond van artikel 1:253c BW. De vader wordt door de houding van de moeder volledig buiten spel gezet. De vader heeft het recht medeverantwoordelijk te zijn voor de verzorging en opvoeding van de kinderen.

Toewijzing verzoek tot gezamenlijk gezag op grond van artikel 1:253c BW. De vader wordt door de houding van de moeder volledig buiten spel gezet. De vader heeft het recht medeverantwoordelijk te zijn voor de verzorging en opvoeding van de kinderen.

De rechtbank beslist in deze zaak behalve over het gezag ook over een uitgebreidere omgangsregeling dan de vader tot dan toe had en over de kinderalimentatie.

Over het verzoek van de vader om gezamenlijk gezag overweegt de rechtbank als volgt.

Op grond van artikel 1:253c lid 1 BW kan de tot het gezag bevoegde vader van het kind, die nooit het gezag gezamenlijk met de moeder heeft uitgeoefend, de rechter verzoeken de ouders met het gezamenlijk gezag over het kind te belasten. Indien de moeder niet met het verzoek instemt, wordt het verzoek op grond van artikel 1:253c lid 2 BW slechts afgewezen indien a) er een onaanvaardbaar risico is dat het kind klem of verloren zou raken tussen de ouders en niet te verwachten is dat hierin binnen afzienbare tijd voldoende verbetering zou komen, of b) afwijzing anderszins in het belang van het kind noodzakelijk is.

Voor gezamenlijk gezag is vereist dat de ouders in feite in staat zijn tot een behoorlijke gezagsuitoefening en dat zij beslissingen van enig belang over hun kind in gezamenlijk overleg kunnen nemen, althans in staat zijn afspraken te maken over situaties die zich rond het kind kunnen voordoen, zodanig dat het kind niet klem of verloren raakt tussen de ouders. Volgens vaste rechtspraak brengt het ontbreken van een goede communicatie tussen de ouders niet zonder meer mee dat in het belang van het kind het gezag aan één van de ouders moet worden toegekend. Uitgangspunt is dat beide ouders gezamenlijk zijn belast met het

gezag over hun kind. Slechts wanneer sprake is van ernstige contra-indicaties tegen gezamenlijk gezag kan eenhoofdig gezag worden gehandhaafd.

De rechtbank is van oordeel dat er onvoldoende zwaarwegende redenen aanwezig zijn om het verzoek van de vader tot gezamenlijk gezag af te wijzen en overweegt daartoe als volgt.

Zowel het ouderschapstraject bij Cardea als het mediationtraject zijn door de moeder voortijdig beëindigd. Door de huidige opstelling van de moeder wordt de vader volledig buiten spel gezet. Dat de vader mogelijk minder zicht heeft op (het gedrag en de opvoeding van) de kinderen is een logisch gevolg van de huidige situatie. De vader ziet de kinderen iedere week maar een paar uur en hij krijgt daardoor logischerwijze minder mee. Voor de rechtbank staat vast dat de communicatie tussen de vader en de moeder volledig ontbreekt en dat verbetering daarvan door middel van een traject op dit moment een gepasseerd station is. De rechtbank is echter van oordeel dat de moeder moet gaan leren om ruimte te geven aan de vader om in het leven van de kinderen te zijn en zijn vaderrol te kunnen vervullen.

De vader heeft het recht om medeverantwoordelijk te zijn voor de verzorging en opvoeding van de kinderen en betrokken te worden bij belangrijke beslissingen over de kinderen en de moeder heeft de plicht om dat zoveel mogelijk te bevorderen. De rechtbank begrijpt dat zich in het verleden veel narigheid tussen de ouders heeft afgespeeld en dat het tijd zal kosten om het vertrouwen in elkaar als ouders van hun twee kinderen te herstellen, maar de rechtbank gaat ervan uit dat deze twee ouders uiteindelijk het belang van hun kinderen voorop kunnen stellen en zich hiervoor alsnog in zullen kunnen gaan zetten en kunnen stoppen met hun onderlinge strijd en wantrouwen. Door de vader mede met het gezag te belasten, hoopt de rechtbank dat het bij de moeder duidelijk wordt dat zij niet alleen maar samen met de vader verantwoordelijk is voor de verzorging en opvoeding van hun twee kinderen en dat zij zich er volledig voor zal moeten gaan inzetten om de vader een volwaardige vaderrol te gaan geven in het leven van hun kinderen. Het is in het belang van de kinderen dat de vader meer betrokken gaat worden. Zoals eerder is overwogen, ligt het op de weg van de moeder om zo nodig gepaste hulpverlening te zoeken en in te schakelen om over haar eigen angsten en over het belaste verleden heen te komen.

De rechtbank is, mede gelet op het uitgangspunt van de wetgever dat ouders gezamenlijk worden belast met het gezag over hun kinderen, evenals de Raad voor de Kinderbescherming van oordeel dat er in dit geval onvoldoende zwaarwegende en concrete feiten of omstandigheden naar voren zijn gebracht om aan te kunnen nemen dat er sprake is van ernstige contra-indicaties op grond waarvan het verzoek van de vader moet worden afgewezen. Daarom zal de rechtbank nu beslissen dat voortaan aan de ouders het gezamenlijk gezag over de kinderen zal toekomen.

Opmerking: zie ook HR 27 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:533.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 23-12-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:14538

Zaaknummer: C/09/555830 / FA RK 18-4754

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Burgerlijke stand. Verzoek tot doorhaling van akte van inschrijving echtscheidingsbeschikking. De rechtbank wijst het verzoek af. Er is geen sprake van een ten onrechte in de registers van de burgerlijke stand voorkomende akte.

Burgerlijke stand. Verzoek tot doorhaling van akte van inschrijving echtscheidingsbeschikking. De rechtbank wijst het verzoek af. Er is geen sprake van een ten onrechte in de registers van de burgerlijke stand voorkomende akte.

De vrouw heeft verzocht de doorhaling van de akte van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking van 2011 te gelasten. De rechtbank heeft het verzoek van de vrouw afgewezen, nu niet gebleken is dat er in 2011 ten onrechte een akte van inschrijving van de echtscheiding is opgemaakt. De stellingen van de vrouw dat zij zich niet meer kan herinneren dat zij op een zitting in 2011 is verschenen, dat zij niet wist dat de echtscheiding in 2011 al was uitgesproken, dat de man niet heeft berust in de echtscheiding en dat zij geen opdracht aan haar advocaat in de echtscheidingsprocedure heeft gegeven voor inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand, worden niet met stukken onderbouwd en vinden overigens geen steun in de stukken in het dossier. Uit de beschikking van deze rechtbank in 2011 – waarbij de echtscheiding is uitgesproken – blijkt immers dat zowel de vrouw als de man op de zitting van 28 februari 2011 zijn verschenen. Uit de akte van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking blijkt bovendien dat het verzoek tot inschrijving – binnen de daarvoor gestelde termijn – door de vrouw is gedaan. Door de ambtenaar is ter zitting aangegeven dat ambtenaren met specifieke beoordelingsbevoegdheden hebben moeten beoordelen of de echtscheiding tot stand was gekomen. De ambtenaar gaat bij een verstekbeschikking alleen tot inschrijving over als een publicatie in de *Staatscourant* heeft plaatsgevonden, hetgeen volgens de ambtenaar moet zijn gebeurd. De rechtbank volgt de ambtenaar in zijn betoog ten aanzien van de zorgvuldigheid die in acht genomen wordt bij het opmaken van de akte van inschrijving van echtscheidingsbeschikkingen. Nu de akte van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking

feitelijk heeft plaatsgevonden, is de rechtbank van oordeel dat daarmee voldoende vaststaat dat aan de voorwaarden voor die inschrijving is voldaan. Dat de vrouw stelt niets te hebben geweten van de echtscheidingsbeslissing en de inschrijving maakt dit niet anders, temeer nu de vrouw stelt ook niet meer te weten dat zij en de man op 28 februari 2011 ter zitting zijn verschenen, terwijl uit de beschikking in 2011 duidelijk blijkt dat zij wel degelijk ter zitting aanwezig waren. Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat geen sprake is van een ten onrechte in de registers van de burgerlijke stand voorkomende akte als bedoeld in artikel 1:24 BW en is het verzoek van de vrouw om doorhaling van de inschrijvingsakte afgewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 25-10-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:14583

Zaaknummer: C/09/571314 / FA RK 19-2558

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kinderontvoering. Verordening van de Raad van Europa (EC) nr. 2201/2003 (Brussel IIbis). Haags Kinderontvoeringsverdrag (HKOV). Politieke druk uitgeoefend op rechtbank en kinderbeschermingsautoriteit. Vertraging veroorzaakt door politieke interventies waardoor ontvoerende ouder in het oneigenlijk gebruik van procedures gefaciliteerd werd. Staat verstrekt gefinancierde rechtsbijstand aan ontvoerende ouder. Artikel 8 EVRM geschonden.

Kinderontvoering. Verordening van de Raad van Europa (EC) nr. 2201/2003 (Brussel IIbis). Haags Kinderontvoeringsverdrag (HKOV). Politieke druk uitgeoefend op rechtbank en kinderbeschermingsautoriteit. Vertraging veroorzaakt door politieke interventies waardoor ontvoerende ouder in het oneigenlijk gebruik van procedures gefaciliteerd werd. Staat verstrekt gefinancierde rechtsbijstand aan ontvoerende ouder. Artikel 8 EVRM geschonden.

Verzoeker werd geboren in 1969. Verzoekster is zijn dochter, L., geboren in 2005. In 2003 trouwde verzoeker met I.R., die de Litouwse nationaliteit heeft. Ze woonden in Bergfelde, Duitsland. I.R. heeft een zoon, E.M., geboren uit een eerdere relatie in 1992. Twee maanden na de geboorte van L. gingen verzoeker en I.R. uit elkaar. L. ging bij I.R. wonen maar had frequent contact met verzoeker. Verzoeker en I.R. hadden gezamenlijk gezag over L.

In juli 2006 gaf verzoeker I.R. toestemming om in Litouwen op vakantie te gaan met L. Toen I.R. na twee weken niet terugkeerde, startte verzoeker een procedure in Duitsland gericht op terugkeer van L. In augustus 2006 beëindigde de rechtbank Oranienburg het gezag van I.R. en kende voorlopig gezag aan verzoeker hangende de door verzoeker ingeleide echtscheidingsprocedure. Aan verzoeker werd tevens de exclusieve bevoegdheid toegekend

om een paspoort aan te vragen voor L. De beslissing hield stand in beroep (Hof Brandenburg).

In oktober 2006 verzocht verzoeker de rechtbank Klaipėda (Litouwen) om een terugkeerbevel af te geven. In december 2006 wees de rechtbank het verzoek af. Terugkeer was volgens de rechtbank niet in L.'s belang. Scheiding van de moeder en E.M. zou L. ernstige psychologische schade berokkenen. Bovendien had E.M. een geestelijke ziekte en weigerde terug te gaan naar Duitsland. I.R. wilde E.M. niet alleen laten. De rechtbank Klaipėda oordeelde dat aan artikel 13 onder b Haagse Kinderontvoeringsverdrag (HKOV) was voldaan.

Tegen deze beslissing ging verzoeker in beroep en met succes. Op 15 maart 2007 oordeelde het Hof van Beroep dat het achterhouden van L. in Litouwen in strijd was met artikel 3 HKOV en artikel 2 par. 11 Brussel IIbis Verordening. Het onrechtmatig houden van L. in Litouwen was een schending van verzoekers gezagsrecht. Uit niets bleek dat L. bij terugkeer naar Duitsland van haar moeder zou worden gescheiden. Evenmin was er reden om te denken dat een Duitse rechtbank niet in staat zou zijn om het geschil over gezag te beslechten. Het Hof beval dat L. uiterlijk op 15 april 2007 naar Duitsland zou moeten terugkeren. Zou I.R. daaraan niet meewerken, dan zou terugkeer door een deurwaarder geëffectueerd worden. I.R. gebruikte rechtsmiddelen om terugkeer tegen te houden welke succes had bij de rechtbank maar niet bij het Hof. Pogingen door de deurwaarder om L. op te halen werden door de moeder vrijdeld.

In de media werd het standpunt geventileerd dat L. niet zou moeten worden gedwongen om terug te gaan naar Duitsland. Verschillende politieke figuren mengden zich in de discussie. Vanaf mei 2007 probeerde I.R., gesteund door de openbare aanklager, de eerdere procedure te laten heropenen. Op 22 oktober 2007 schorste de president van de Hoge Raad de uitspraak van het Hof van Beroep van 15 maart 2007. In maart 2008 werd echter duidelijk dat de eerdere procedure niet heropend zou worden. De deurwaarder hervatte zijn taak. In februari 2008 wendde I.R. nieuwe rechtsmiddelen aan welke resulteerde in een nieuwe schorsing van de tenuitvoerlegging.

In juni 2008 werd de zaak door de Europese Commissie (EC) onderzocht. Litouwen moest aan de EC uitleggen waarom L. nog steeds niet terug naar Duitsland werd gebracht. In juli 2007 oordeelde de rechtbank Oranienburg over de echtscheiding en kende gezag toe aan verzoeker. In februari 2008 werd de beslissing in beroep bevestigd en werd I.R. veroordeeld om L. terug naar Duitsland te brengen. Op 14 mei 2008 gaf de rechtbank Oranienburg het terugkeercertificaat (art. 24 en 42 Brussel IIbis Verordening) af. I.R. verzocht de Litouwse rechtbank deze uitspraak niet te erkennen maar zonder succes. Naar aanleiding van een beroep door I.R. legde de Litouwse Hoge Raad zes prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) voor. Ook voor deze procedure werd een toevoeging aan I.R. toegekend. De A-G stelde het fundamentele karakter van het principe van onmiddellijke

terugkeer naar het land van gewone woonplaats van het kind voorop. Het HvJ EU deed uitspraak op 11 juli 2008 ECLI:EU:C:2008:406.

Het HvJ EU oordeelde dat de Litouwse rechter niets anders te doen stond dan uitvoering geven aan het terugkeercertificaat dat door de Duitse rechter werd afgegeven. De rechtsmiddelen die I.R. ter beschikking stonden zijn evident in strijd met de Brussel IIbis, oordeelde het HvJ EU.

Na deze uitspraak oordeelde de Litouwse Hoge Raad op 25 augustus 2008 dat de procedures niet heropend konden worden. Ook een verzoek door I.R. om tijdelijke beschermende maatregelen wees de Hoge Raad af. Op 20 oktober 2008 ontmoette verzoeker zijn dochter op het kantoor de jeugddienst welke afspraak bedoeld was om L. van I.R. aan verzoeker over te dragen. Verzoeker wachtte echter niet op de komst van de deurwaarder en nam zijn dochter direct mee. Naar aanleiding hiervan werd een strafprocedure tegen verzoeker gevoerd. In november 2009 werd de strafprocedure geseponeerd. Belangrijk voor de beslissing van de officier was het feit dat de rechtbank Oranienburg het gezag aan verzoeker had toegekend en dat het Hof van Beroep in Litouwen op 15 maart 2007 had bevolen dat L. naar Duitsland moest terugkeren. Ook had de Litouwse Hoge Raad de heropeningsverzoeken van I.R. afgewezen. Het verblijf van L. bij I.R. was onrechtmatig. Verzoeker had L. niet ontvoerd. Ook gebruikte hij geen kracht om L. naar zijn auto te brengen en bood zij geen weerstand. Hij had ook aangeboden I.R. in Duitsland financieel te ondersteunen en had een baan voor haar gevonden. I.R. daarentegen had alles aan gedaan om terugkeer tegen te houden, had L. niet voorbereid op de overdracht en had aangegeven dat ze 'tot het einde' zou gaan om terugkeer van L. te voorkomen.

In Straatsburg klagen verzoekers dat door de wijze waarop de terugkeerprocedure door de Litouwse rechter werd behandeld artikel 8 EVRM werd geschonden. Verder klagen zij over het feit dat – in strijd met artikel 6 EVRM – politici werden ingeschakeld die op de procedure invloed hebben uitgeoefend.

Het EHRM bespreekt de klacht in het licht van artikel 8 EVRM. De regering voerde aan dat verzoeker geen rechtsmiddelen heeft aangewend tegen de acties van de deurwaarder en daarmee zijn nationale rechtsmiddelen niet zou hebben uitgeput. Het EHRM verwierpt dit argument. Verzoeker was tevreden met de acties van de deurwaarder en had geen reden om rechtsmiddelen daartegen aan te wenden. Het EHRM verwijst naar de algemene beginselen uiteengezet in zijn uitspraak in EHRM 26 november 2013, 27853/09, par. 93-102 en 107, PFR 2013-0224 (*X/Letland ([GK])*). Het EVRM wordt in het licht van andere internationale verdragsbepalingen uitgelegd. De primaire inmenging werd in dit geval niet veroorzaakt door de staat maar door I.R. Naar aanleiding van die inmenging ontstaat een positieve verplichting

van de staat om het familie- en gezinsleven van verzoekers te beschermen, hetgeen kan inhouden dat de staat maatregelen op grond van het HKOV zal nemen. Met betrekking tot een dergelijke procedure heeft het EHRM eerder overwogen dat de bevoegde nationale instantie een zorgvuldig onderzoek moet uitvoeren en een beslissing moet geven die met specifieke en voldoende gedetailleerde redenen is onderbouwd. Voorts overweegt het EHRM dat wanneer een lidstaat van zowel het EVRM als de EU verzocht wordt om uitvoering te geven aan een Unierechtelijk wederzijds erkenningsmechanisme, die lidstaat daaraan een volwaardige werking moet toekennen zolang de bescherming van EVRM-rechten niet evident tekortschiet. Wanneer zij echter ervan overtuigd raken dat een EVRM-recht manifest niet voldoende beschermd is en dat het gebrek niet door toepassing van het EU hersteld kan worden, moet de gestelde schending van het EVRM-recht onderzocht worden.

In de beginfase onderzocht de Litouwse rechter of terugkeer van L. onder het HKOV strijdig zou zijn met artikel 13 onder b HKOV. Gesteld werd dat L. door terugkeer een ernstig risico liep om psychologische schade op te lopen. Het EHRM wijst op het feit dat schade als daar bedoeld iets meer aan het lijf moet hebben dan scheiding van de ouder die het kind heeft ontvoerd. Ook het feit dat het kind benadeeld kan worden door verplaatsing naar een ander land is niet voldoende. In eerste aanleg besliste de rechtbank Klaipėda dat L. bij terugkeer naar Duitsland ernstige schade zou oplopen, mede gelet op het feit dat I.R. niet kon meegaan omdat ze daar een strafrechtelijke vervolging kon verwachten en omdat haar oudere zoon niet terug naar Duitsland wilde. Bij het Hof van Beroep hield die beslissing geen stand. Het EHRM merkt op dat het Hof van Beroep zijn beslissing gaf vijf maanden na verzoekers verzoek om terugkeer, derhalve veel later dan de zeswekentermijn die in artikel 11 lid 2 HKOV is voorgeschreven. Naast de positieve verplichting om met voortvarendheid te werken zijn rechters in dergelijke procedures verplicht om een effectief onderzoek uit te voeren wanneer wordt gesteld dat het kind door terugkeer een ernstig risico van psychologische schade zou oplopen. De nationale rechter dient die twee verplichtingen met elkaar te verenigen. Het EHRM overweegt dat deze beslissing weliswaar langer heeft geduurd dan volgens HKOV is toegestaan maar desalniettemin in overeenstemming is met artikel 8 EVRM.

Vervolgens besteedt het EHRM aandacht aan de stelling dat politici zich in de besluitvorming van de rechters hebben gemengd. Het EHRM noemt eerst de meningen die door verschillende overheidsinstanties in het openbaar zijn medegedeeld. Om te beginnen het feit dat de directeur van de raad voor de kindbescherming al in december 2006 in het openbaar had gezegd dat zij precies zou hebben gedaan wat I.R. had gedaan. Net op het punt dat de deurwaarder de beslissing van 15 maart 2007 had moeten uitvoeren was er een opwelling van politieke activiteit rondom I.R. Ondanks dat de rechter had bevolen dat L. naar Duitsland zou moeten terugkeren deden een petitie de ronde waarin het tegenovergestelde stond en uitten

de media zich in grove bewoordingen over verzoeker. Zowel de President van Litouwen als Kamerleden mengden zich in de discussie. De kinderombudsman stelde dat L. niet van haar moeder gescheiden zou moeten worden. De directeur van de raad voor de kinderbescherming vertelde de pers dat ze verzoeker had verzocht om zijn gezagsrecht niet uit te oefenen. Het EHRM keurt in het bijzonder deze laatste actie af, gelet op de noodzaak dat instanties die betrokken zijn bij de uitvoering van het HKOV professioneel, objectief en zich niet door politiek, geslacht of enige andere irrelevante kenmerk zou moeten laten beïnvloeden. Het EHRM gaat in op het feit dat Kamerleden zich niet beperkt hebben tot meningen maar zich voor concrete acties hebben sterk gemaakt. Vanuit Kamerleden werd druk uitgeoefend op het Ministerie van Justitie en het Comité voor de Mensenrechten om de rechterlijke uitspraken in verzoekers voordeel heropend te krijgen. De Minister van Justitie liet zijn oren hangen naar I.R. Het EHRM beschrijft deze acties als ‘kunstmatige jurisdictionele contacten gericht op het legaliseren van de onrechtmatige situatie die I.R. tot stand had gebracht’. Op de deurwaarder werd politieke druk uitgeoefend door zes leden van het parlement, strekkend om hem te ontmoedigen van het uitvoeren van het terugkeerbevel. Door 41 leden van het Litouwse parlement werd de zaak aan het constitutionele hof voorgelegd. In eerste instantie nam het constitutionele hof de zaak in behandeling maar stopte de procedure twee jaar later nadat in Litouwen een wetsvoorstel tot uitvoeren van de Brussel IIbis Verordening in werking trad. Ook kwam de nationale dienst voor kinderrechten en adoptie – die de rechtbank had geadviseerd dat L.’s belang werd gediend door terugkeer naar Duitsland – onder politieke druk te staan. Het EHRM overweegt dat dergelijk druk een minachting toont voor de professionele taak van de nationale kinderbeschermingsdiensten, welke hun taken met professionaliteit en objectiviteit dienen uit te oefenen. Het EHRM merkt op dat dergelijk druk werd uitgeoefend ook nadat het HvJ EU uitspraak had gedaan. Ook relevant volgens het EHRM is het feit dat middenin het verhitte klimaat de Litouwse nationaliteit aan L. werd toegekend. De Wet op de Litouwse nationaliteit is specifiek aangepast in het licht van L.’s situatie. Als laatste punt noemde het EHRM dat de Minister van Justitie de Litouwse Raad voor Rechtsbijstand verzochte om I.R. een toevoeging te verstrekken voor de nationale procedure. Voor de procedure bij het HvJ EU werd aan I.R. de toezegging gedaan dat het ministerie de kosten zou dragen. Het EHRM merkt droogjes op dat hoewel volgens de Litouwse wetgeving de echtelieden gelijk zijn de Litouwse staat de kant van I.R. heeft gekozen. Tot slot oordeelt het EHRM dat aannemelijk is gemaakt dat politici daadwerkelijk hebben getracht om de procedures in verzoekers zaak te beïnvloeden. De conclusie luidt dat alle instanties, de politici, kinderbeschermingsambtenaren en officieren van justitie, hebben nagelaten om te zorgen dat er sprake was van een eerlijke besluitvorming in verzoekers zaak in de tenuitvoerleggingsfase.

Voor wat betreft de duur van de procedure hebben de instanties zich onvoldoende rekenschap gegeven van de urgentie van de situatie. Het EHRM verwijst naar de algemene beginselen

weergegeven in de zaak EHRM 27 juli 2006, 7198/04, par. 41 (*Iosub Caras t. Roemenië*). De periode van vijf maanden vanaf het indienen van verzoekers terugkeerverzoek tot aan de uitspraak van de rechtbank op 15 maart 2007 oordeelt het EHRM acceptabel. De handelingen van de deurwaarder, die met zijn taken doorging totdat hij door de President van de Hoge Raad werd gestopt met de uitvoering van zijn taken, treffen evenmin verwijt. Na de uitspraak van 15 maart 2007 werd hereniging van verzoekers vooral belemmerd door I.R.'s acties waarin ze van vele overheidsinstanties actieve steun ontving. Het EHRM wijst in het bijzonder op de schorsing van de uitspraak van de rechtbank door de President van de Hoge Raad. De schorsing diende enkel om de Hoge Raad in de gelegenheid te stellen om feiten en omstandigheden te onderzoeken die reeds door de lagere rechters onderzocht waren. Hiermee werd een procedure gebruikt om de *res judicata* te ondermijnen en de zaak te heropenen. Ook de zinledige verwijzing naar het HvJ EU veroorzaakte vertraging. Er bestond geen enkele twijfel over de authenticiteit van het door de Duitse rechter afgegeven terugkeercertificaat. Door deze acties duurden de terugkeerprocedure langer dan twee jaar in strijd met het fundamentele doel, niet alleen van het HKOV en de Brussel IIbis, maar tevens artikel 8 EVRM: te weten, de ontvoerende ouder praktische en juridische voordelen te ontnemen door onmiddellijke terugkeer te bewerkstelligen.

Afsluitend merkt het EHRM op dat L. uiteindelijk niet is beschadigd door de scheiding van haar moeder en dat I.R. daarna naar Duitsland is verhuisd met achterlating in Litouwen van haar inmiddels meerderjarig geworden zoon. Aan verzoekers gezamenlijk wordt het bedrag van € 30.000 toegekend voor immateriële schade veroorzaakt door de scheiding van elkaar.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 14-01-2020

Zaaknummer: 10926/09